

Verklaring inzake de beleggingsbeginselen Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten (StiPP)

De 'Verklaring inzake de beleggingsbeginselen' ('Verklaring') beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van het fonds.

Risicohouding

In de Pensioenwet 2015 (artikel 102a) en in het Financieel Toetsingskader (artikel 1a) is vastgelegd dat het Bestuur van een Pensioenfonds in overleg met de overige organen van het fonds zorg draagt voor de vastlegging van de doelstellingen en beleidsuitgangspunten, waaronder de risicohouding van het Pensioenfonds. De risicohouding vormt de basis voor:

- De aanvaarding van de opdracht van de sociale partners door het pensioenfonds;
- Het vaststellen van het beleid door het bestuur;
- De verantwoording achteraf van het bestuur over het gevoerde beleid.

De risicohouding van het pensioenfonds is gebaseerd op de doelstellingen die behoren bij (1) de opbouwfase (DC-regeling) en (2) de uitkeringsfase (DB-regeling, namelijk een nominaal pensioen), en die zijn afgestemd met cao-partijen. De doelstelling van het beleggingsbeleid is de beleggingsresultaten van het fonds in de Life-cycles – gegeven de verplichtingenstructuur – te optimaliseren.

In de uitkeringsfase wordt niet gestreefd naar het verlenen van toeslagen op de ingegane pensioenen. De mate van risicoacceptatie van het bestuur is onder andere gebaseerd op de volgende kwalitatieve overwegingen:

- Het opgebouwde pensioen vormt na pensionering niet de belangrijkste bron van inkomen voor deelnemers van het pensioenfonds.
- Gezien het feit dat dit een DC regeling betreft, is er geen sturingskracht in de premie beschikbaar. Er wordt niet gestreefd naar het verlenen van toeslagen op de ingegane pensioenen.
- Een afgewogen balans tussen te nemen risico's en het naar verwachting te realiseren beleggingsrendement is noodzakelijk om op langere termijn invulling te kunnen geven aan de pensioenambitie. Voor het nastreven van de pensioenambitie dient het bestuur bereid te zijn om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Bij slechte economische omstandigheden acht het bestuur het uitlegbaar dat rendementen op de beleggingsportefeuille tegenvallen. Kortingen op de pensioenuitkeringen dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden.

De risicobereidheid van het bestuur kan worden beïnvloed door de actuele financiële positie van het fonds. Periodiek wordt beoordeeld of de ambitie van het fonds nog haalbaar is. Het vasthouden aan een onmogelijke ambitie is immers niet zinvol. Bij de keuze voor een bepaald beleid wordt niet alleen een verwachte ontwikkeling beoordeeld maar ook scenario's die gunstiger of minder gunstig zijn dan de verwachte ontwikkeling. De ambitie dient in de meeste scenario's te kunnen worden behaald.

Risicohouding in de opbouwfase

Voor de vaststelling van de risicohouding in de opbouwfase wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- De doelstelling van het beleggingsbeleid voor jonge (gewezen) deelnemers is het behalen van een maximaal reëel lange termijn rendement tegen een aanvaardbaar risico;
- De populatie van StiPP is meer risicomijdend dan de gemiddelde deelnemer aan een pensioenregeling.
- Jongere deelnemers zijn wel bereid om meer risico te nemen dan oudere deelnemers. In geval van de Lifecycle voor variabele uitkeringen, wordt afgebouwd naar een beleggingsmix die als het gemiddelde van de pensioenmarkt gekenmerkt zou kunnen worden, omdat op de markt ingekocht zal moeten worden. Op deze wijze wordt het inkooprisico gemitigeerd.

Vertaling naar beleid:

- Uitgaande van de behoudende risicobereidheid is de hoeveelheid zakelijke waarden bij jongere deelnemers in aanvang wel significant, maar lager dan gemiddeld in de markt waar te nemen is.
- Omdat oudere deelnemers meer risicomijdend zijn dan jongeren wordt reeds 20 jaar vóór de pensioendatum begonnen met de afbouw van het beleggingsrisico.

Risicohouding in de uitkeringsfase

Ambitie is het uitkeren van nominaal pensioen. Er worden geen toeslagen verleend. Doelstelling is tevens om kortingen van pensioenaanspraken te voorkomen. Hierbij ligt de focus op het voorkomen van de kans op korten en in mindere mate op de omvang van

korten. Eventuele kortingen worden in één keer doorgevoerd. Strategisch beleggingsbeleid is primair gericht op de matching van het verplichtingenprofiel.

Op basis van de in het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen, artikel 3 beschreven methode, is voor zowel de Lifecycle die uitgaat van de inkoop van een vast pensioen op de pensioendatum als de Lifecycle die betrekking heeft op een variabele uitkering de relatieve afwijking vastgesteld.

Deze relatieve afwijking wordt vastgesteld door middel van de URM. Het behelst het verschil in de pensioenuitkering in een pessimistisch scenario (5% percentiel) ten opzichte van de pensioenuitkering in een gemiddeld scenario (mediaan), op de pensioendatum. Bij een relatieve afwijking van 60% en een pensioenuitkering van 100 per jaar, bedraagt de minimale uitkering in een pessimistisch scenario dus 40. Doordat de uitkomsten grote verschillen vertonen tussen de leeftijdsgroepen, is de risicohouding vastgesteld, afhankelijk van de leeftijd.

Kwantitatieve risicohouding in de opbouw- en uitkeringsfase

In de opbouwfase wordt de kwantitatieve risicohouding vertaald in de relatieve afwijking van de pensioenuitkering op de pensioendatum in een pessimistisch scenario (5% percentiel) ten opzichte van de pensioenuitkering in een gemiddeld scenario (mediaan). De relatieve afwijking is, vanwege het verschil in beleggingshorizon, sterk afhankelijk van de leeftijd. StiPP kiest derhalve bewust voor een naar leeftijd gedifferentieerde risicohouding.

Risicohouding vaste uitkering. Maximale relatieve afwijking:

Leeftijd	25	35	45	55	Pensionering
Relatieve afwijking	80%	75%	60%	40%	10%

Risicohouding variabele uitkering. Maximale relatieve afwijking:

Leeftijd	25	35	45	55	Pensionering
Relatieve afwijking	80%	75%	65%	45%	20%

Risicohouding uitkeringsfase:

	Ambitie	Ondergrens	Bandbreedte
Pensioenuitkering	Nominaal	Nominaal	N.v.t.
Toeslag	Geen	0%	N.v.t.
Kans op korten	0%	10%	N.v.t.
VEV	8%	5%	5%-10%

Risicohouding en governance

De risicohouding is in overleg met de cao-partijen, horende het advies van het verantwoordingsorgaan, vastgesteld. Indien de resultaten in enig jaar beneden de ondergrenzen komen, zal het bestuur van StiPP in overleg gaan met cao-partijen.

Bij de uitvoering van het beleggingsplan wordt voldoende spreiding in de beleggingen gerealiseerd en wordt steeds rekening gehouden met het effect van een belegging op de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingenstructuur. Op voorhand wordt geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uitgesloten. Het fonds weegt telkens expliciet af of het gebruik van de aan de beleggingen verbonden zeggenschapsrechten kan bijdragen aan de realisatie van de beleggingsdoelstelling. Het fonds heeft het vermogensbeheer volledig uitbesteed. Het bestuur ziet erop toe dat de kosten die verband houden met het beleggingsbeleid redelijk en proportioneel zijn.

I. Doelstelling

StiPP en haar deelnemers

StiPP is het bedrijfstakpensioenfonds voor werkgevers en werknemers in de uitzendbranche. Op basis van een beschikbare premieregeling bouwen werknemers een vermogen op waarop op pensioendatum een uitkering voor wordt aangekocht. Honderdduizenden deelnemers bouwen op deze manier inmiddels hun pensioen op bij het fonds. Gelet op de aard van de regeling is een samenhangend beleid tussen de beleggingen, de premies en de toeslagverlening niet noodzakelijk. De toeslagen vloeien rechtsreeks voort uit de rendementen van de beleggingen. De premie is niet afhankelijk van actuariële factoren en wordt door het bestuur bepaald.

Duurzaam pensioenstelsel

De rechten en plichten van de bij het fonds aangesloten werkgevers en werknemers, zoals de te betalen premies en op te bouwen pensioenaanspraken, zijn omschreven in het pensioenreglement en de actuariële en bedrijfstechnische nota. De wens voor een zo hoog mogelijke kapitaalsopbouw onder de gegeven premiestelling, tegen een acceptabel risico, vergt een voldoende hoog rendement op het belegde vermogen.

Dit vereist het voeren van een consequent lange termijn beleid binnen het vastgestelde risicoprofiel van het fonds.

Doelstelling beleggingsbeleid

De doelstelling van het beleggingsbeleid wordt geformuleerd vanuit de risicohouding. StiPP maakt hierbij een afweging tussen acceptabel risico en zo goed mogelijk rendement.

De hoogte van het pensioen is daarbij mede afhankelijk van de premie en deze premie wordt door de cao-partijen vastgesteld. Aan het rendement hebben zowel cao-partijen als StiPP geen cijfermatige doelstelling gekoppeld, omdat wijzigende marktomstandigheden leiden tot andere rendementsverwachtingen. De rendementen dienen marktconform te zijn, ofwel in lijn te liggen met de rendementen van andere partijen (institutionele beleggers of benchmarks) met eenzelfde risicoprofiel.

Met het beleggingsbeleid streeft StiPP naar het behalen van (1) een passend lange termijn rendement ten behoeve van de jonge (gewezen) deelnemers in het pensioenfonds en (2) het zekerstellen van de nominale pensioenuitkering voor de oudere (gewezen) deelnemers. Om de duale doelstelling (rendement voor jongeren en zekerheid voor ouderen) te bereiken maakt StiPP onderscheid in een Deelnemerspool (actieve en gewezen deelnemers) en een Uitkeringspool (gepensioneerden). Daarnaast is er een Reservepool welke dient als buffer voor onvoorziene omstandigheden.

Verklaring inzake de beleggingsbeginselen

Het beleggingsbeleid van een pensioenfonds is voor zowel de veiligheid als de betaalbaarheid van het pensioen van cruciaal belang. Tegen die achtergrond heeft het fonds deze 'Verklaring inzake de beleggingsbeginselen' ('Verklaring') opgesteld. Zij beschrijft op beknopte wijze de uitgangspunten van het beleggingsbeleid van het fonds ten behoeve van de (gewezen) deelnemers in het pensioenfonds én ten opzichte van de samenleving waarin het fonds zich beweegt.

Wijziging van deze Verklaring

De in deze Verklaring behandelde onderwerpen zijn voortdurend onderwerp van discussie, binnen het fonds en daarbuiten. Het fonds zal deze Verklaring daarom periodiek herzien na iedere belangrijke wijziging van het beleggingsbeleid. Nieuwe inzichten zullen in deze Verklaring worden opgenomen.

II Organisatie

Beleggingsproces

Onder beleggingsproces wordt verstaan het geheel van regels dat ziet op de voorbereiding en de uitvoering van het beleggingsbeleid en het beheer van de beleggingen.

Rol bestuur en beleggingscommissie in beleggingsproces

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het gehele beleggingsproces, en neemt beslissingen van beleidsmatige en strategische aard. Deze beslissingen worden indien nodig voorbereid door de beleggingscommissie. De beleggingscommissie bestaat uit bestuursleden die blijk hebben gegeven van deskundigheid op het gebied van beleggingen of financiële markten. De beleggingscommissie wordt bijgestaan door een externe beleggingsadviseur. Het daadwerkelijk beleggen van de beschikbare gelden heeft het bestuur opgedragen aan externe vermogensbeheerder (Van Lanschot Kempen Investment Management) die belast is met de dagelijkse uitvoering van het beleid. De externe custodian (CACEIS) draagt zorg voor een onafhankelijke waardering en performance meting voor het pensioenfonds.

Rapportage en verantwoording

De externe vermogensbeheerder en de custodian brengen iedere maand (beknopt) en ieder kwartaal (uitgebreid) verslag uit aan het bestuur over de wijze waarop het beleggingsplan wordt uitgevoerd en van de behaalde beleggingsresultaten.

Het bestuur legt ieder jaar in de jaarrekening en het bestuursverslag verantwoording af over het door haar gevoerde beheer van het pensioenvermogen en geeft inzicht in de financiële toestand van het fonds.

Integraal financieel- en risicobeleid

Het fonds geeft op integrale wijze, met inachtneming van de beperkte sturingsinstrumenten waarover het fonds beschikt, inhoud aan het financiële en risicobeleid van het fonds. Hierbij bestaat een functioneel onderscheid tussen sturing (ex ante risicomanagement), risk control en (intern) toezicht. In het kader van de sturing wordt het beleggingsbeleid periodiek, met een jaarlijkse update, in samenhang met de overige financiële sturingsinstrumenten geanalyseerd tegen de achtergrond van verschillende economische scenario's.

Beleggingsplannen

Het fonds maakt onderscheid tussen het strategisch (meerjaren) beleggingsplan (ALM beleid) en het jaarlijkse beleggingsplan. Het bestuur stelt de beleggingsplannen vast.

Strategisch beleggingsplan

Het strategisch beleggingsplan wordt bepaald op basis van de ALM-studie en reflecteert de risicohouding van het fonds. Het bevat de belangrijkste beleggingskeuzes die het fonds moet maken, te weten:

- a. de gewenste vermogenssamenstelling ('strategische allocatie') naar beleggingsportefeuilles voor elk van de pools. Dit betreft de wegingen naar de vier portefeuilles: zakelijke waarden en vastrentende waarden met een korte-, middellange- en lange looptijd. Het risicoprofiel van deze vermogenssamenstelling wordt geanalyseerd in het licht van alle rechten én verplichtingen op fondsniveau, zowel op korte als op lange termijn;
- b. de rendementsdoelstelling per beleggingscategorie, tot uitdrukking gebracht in één of meer vergelijkingsmaatstaven ('benchmarks');
- c. in hoeverre het fonds bereid is de feitelijke beleggingsportefeuille (tijdelijk) te laten afwijken van de strategisch gewenste portefeuille;
- d. het valutabeleid.

Jaarlijks beleggingsplan

Het jaarlijkse beleggingsplan zet uiteen op welke wijze het fonds in het desbetreffende jaar uitvoering zal geven aan het strategisch beleggingsplan. Dit betreft in ieder geval de invulling van de vier portefeuilles: zakelijke waarden en vastrentende waarden met een korte-, middellange- en lange looptijd.

Deskundigheid

Het fonds draagt er zorg voor dat het in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de deskundigheid die vereist is voor:

- een optimaal beleggingsresultaat;
- een professioneel beheer van de beleggingen; en
- de beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's.

Scheiding van belangen

Bij de uitvoering van het beleggingsplan wordt gewaakt voor belangenverstrengeling. Met het oog daarop zijn bestuur en medewerkers van het fonds gebonden aan een gedragscode.

Markt-, krediet- en operationeel risico

Voor de generieke sturing van het mismatchrisico zijn de 'exposures' naar de strategische assets in de beleggingsportefeuille van groot belang. Specifieke sturing op marktrisico's vindt plaats met behulp van onder andere standaarddeviatie, tracking error en 'value at risk' (VAR) methodieken. Voor kredietrisico's wordt

gewerkt met exposure limieten en credit ratings. Voor de beheersing van operationele risico's is een aantal maatregelen geïmplementeerd waaronder bevoegdhedenregeling, uitwijkbeleid en incidentenmanagement.

III Uitvoering

“Prudent person”

Bij de uitvoering van het beleggingsplan staat de “prudent person”-regel centraal. De “prudent person”-regel rust op de volgende pijlers:

- deskundig vermogensbeheer;

de activa worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers;

- de activa worden zodanig belegd dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel wordt gewaarborgd; dit betekent dat het risico-en rendementsprofiel van de totale portefeuille steeds afgestemd moet zijn op een voldoende spreiding (diversificatie).

ESG-beleid

StiPP vindt MVB belangrijk en is van mening dat MVB-beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en onderdeel is van haar fiduciaire taak. Eén van de investment beliefs van StiPP betreft ESG:

“Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) is belangrijk”. Naast dit investment belief heeft StiPP de uitgangspunten voor MVB gedefinieerd:

- StiPP gelooft dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG¹-maatstaven op de lange termijn betere resultaten behalen dan bedrijven die dat niet doen.
- MVB maakt integraal deel uit van het beleggingsbeleid van StiPP. Bij beleggingsbeleid-beslissingen is de ESG-impact onderdeel van de besluitvorming.
- StiPP is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen en ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om hier bewust invulling aan te geven.
- StiPP voert een uitsluitingenbeleid en een engagement beleid waarover verantwoording wordt gegeven.
- StiPP heeft ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt ESG- beleid kan hebben op de omvang van het beleggingsuniversum, het kostenniveau en het rendement en risico.

StiPP legt over haar MVB beleid verantwoording af aan haar stakeholders.

- StiPP is van mening dat ESG-beleggen een leerproces is dat nog niet volgroeid is, noch bij het eigen fonds noch in de markt vanwege, voortschrijdende bewustwording en inzichten, ontwikkelingen ten aanzien van wet – en regelgeving en de ontwikkeling en uitbreiding van data bronnen.
- StiPP heeft in 2020 het MVB-beleid geëvalueerd en bijgesteld. Het MVB-beleid blijft gebaseerd op de Global compact criteria van de Verenigde Naties, waarop zowel het uitsluitingsbeleid, de dialoog (engagement) als het stembelief is gebaseerd, inclusief de uitsluitingscriteria ten aanzien van controversiële wapens, tabak en betrokkenheid bij kinderarbeid. In aanvulling hierop beoogt StiPP een hoger ambitieniveau na te streven, mede op basis van het risicobereidheidsonderzoeken van 2019 en 2022 onder StiPP deelnemers. Daarbij krijgen de volgende doelstellingen extra aandacht:
 1. De introductie van Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties, c.q. duurzame energie en klimaat (nrs 7 & 13) en gezondheid en welzijn (nr. 3).
 2. Een zwaarder gewicht van ESG ratings in de benchmarkkeuze en portefeuilleconstructie, volgens 'best in class' principes.
 3. Een streefwaarde van 20% green bonds in de portefeuilles staatsobligaties.
 4. De mogelijkheid van impact beleggingen in niet beursgenoteerde beleggingen zoals infrastructuur.

Het volledige MVB- beleid van StiPP is vastgelegd in het document “Maatschappelijk verantwoord beleggen & betrokkenheidsbeleid - Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten”

¹ Environmental, Social en Governance. Een verzamelterm die vaak gebruikt wordt voor een set van criteria waarop MVB beleid kan worden ingericht.

Beleggingsvrijheid

Het fonds beoordeelt elke belegging zuiver op grond van risico- en rendementsoverwegingen. Volgens de “prudent person”-regel is daarbij op voorhand geen enkele afzonderlijke beleggingscategorie, beleggingsinstrument of beleggingstechniek uit te sluiten, omdat steeds wordt gekeken naar het effect van de belegging op de totale portefeuille in relatie tot de verplichtingenstructuur. Het fonds kijkt bij het beoordelen van beleggingscategorieën expliciet naar de door haar opgestelde investment beliefs.

Het fonds wil als belegger noch anderszins een zodanige verantwoordelijkheid aanvaarden voor een ondernemingsactiviteit dat daaruit een niet beoogde verplichting tot additionele vermogensverstrekking kan voortvloeien.

In algemene zin zal het fonds zich verzetten tegen iedere vorm van beleggingsdwang en beleggingsrestricties; deze doen afbreuk aan een optimaal risico- en rendementsprofiel.

Grenzen aan beleggingsvrijheid

Het fonds werkt in het algemeen uiteraard niet mee aan een beleggingstransactie die bijvoorbeeld op grond van het internationale recht, verboden is. Voorts wil het fonds zich van een belegging te onthouden:

- indien daardoor strafbare of moreel verwerpelijke gedragingen worden bevorderd;
- indien de belegging - zo zij zou worden verricht - in onmiddellijk verband staat met een schending van mensenrechten of fundamentele vrijheden.

Uitbesteding

De beleggingen ter uitvoering van het beleggingsplan komen tot stand via uitbesteding aan derden die daartoe door het fonds zijn gecontracteerd. Op deze wijze wordt optimaal gebruik gemaakt van de beschikbare deskundigheid, schaalvoordelen en flexibiliteit. De selectie van vermogensbeheerders en de beoordeling van hun prestaties vinden plaats op basis van objectieve criteria. De gemaakte afwegingen en de daarbij gehanteerde argumenten blijken uit een systematisch opgebouwd selectie- en evaluatiedossier. Voorts beschikt het fonds over afdoende controlemechanismen om uitbestedingsrisico's te beheersen.

Kosten

Bij de uitvoering van het beleggingsplan maakt het fonds geen andere kosten dan die welke redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het belegde vermogen en de doelstellingen van het pensioenfonds. In het jaarverslag doet het fonds op transparante wijze verslag van de kosten.

Waardering

De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, aangepast met de daaraan toewijsbare vorderingen, schulden, transitoria en liquide middelen. Indien mogelijk wordt de beurswaarde als actuele waarde gehanteerd. Voor de minder liquide beleggingen in niet-beursgenoteerd vastgoed en hypotheek zijn geen waarderingen van externe partijen beschikbaar en vindt de waardering plaats conform de waarderingssystematiek van de fondsmanager.

Zorgvuldig ondernemerschap

Het fonds legt – als langetermijnbelegger – de aandacht op de langetermijndoelstelling van de onderneming waarin het belegt in termen van duurzame economische groei. Het fonds betreft informatie over duurzame economische groei – vaak van niet-financiële aard – bij zijn analyses van de kwaliteit van ondernemingen. Hierdoor worden kansen en risico's opgespoord die in het bijzonder relevant zijn voor een langetermijnbelegger maar die onvoldoende waardering krijgen op de ‘traditionele’ balans van een onderneming.

Het fonds is van mening dat duurzaamheid en corporate governance onlosmakelijk met zorgvuldig ondernemerschap verbonden zijn. De ondernemingsleiding moet in staat zijn hierover verantwoording af te leggen. Een dergelijke verantwoording is inherent aan goed ondernemingsbestuur en daarmee van belang om te voorkomen dat de onderneming zich gaat vervreemden van de samenleving waarvan zij deel uitmaakt.

Nevenactiviteiten

Het fonds ontwikkelt activiteiten die het in staat stellen zijn maatschappelijke functie – de verzorging van (gewezen) deelnemers voor de financiële gevolgen van overlijden of pensionering op basis van solidariteit en collectiviteit – zo goed mogelijk uit te voeren. Voor zover die activiteiten niet behoren tot de kerntaken van een pensioenfonds, voert het fonds deze niet uit.

Verantwoording

Het fonds is zich bewust van de maatschappelijke rol die het als belegger vervult. Die rol dwingt het fonds tot grote zorgvuldigheid in zijn handelen. Het fonds is te allen tijde bereid verantwoording af te leggen over zijn beleggingsgedrag.

IV Investment Beliefs

1. Asset allocatie is de belangrijkste keuze in relatie tot het uiteindelijke rendement

Binnen de randvoorwaarden, zoals maximaal te lopen risico, verwacht rendement en profiel van de verplichtingen, is de strategische asset allocatie de belangrijkste component in de realisatie van het rendement. De beslissing om al dan niet in aandelen te beleggen, heeft op lange termijn veel meer impact dan de beslissing om in het ene of het andere aandeel te beleggen. Daarom hanteert StiPP een top-down benadering bij de samenstelling van de portefeuille:

- StiPP besteedt veel tijd en energie aan de bepaling van de strategische assetmix en afdekking van onrendabele risico's.
- StiPP formuleert richtlijnen omtrent de maximale afwijking van de strategische portefeuille.
- StiPP maakt een bewuste keuze welke benchmark het wil hanteren per beleggingscategorie.

2. Strategisch beleggingsrisico wordt op lange termijn beloond

De reden om in aandelen of andere beleggingscategorieën met een hoger risico te beleggen is een hoger verwacht rendement op lange termijn. Er bestaat een risicopremie voor investeringen met een hoger risico. Echter, het pensioenfonds onderkent een tweetal doelgroepen met hun eigen specifieke risicoprofiel, te weten: deelnemers en gepensioneerden. Daarom:

- is met name voor de deelnemers met een lange beleggingshorizon belegd in beleggingscategorieën met een hoger risico;
- heeft het bestuur de doelstelling het risico geleidelijk te beperken zodra de deelnemers dichterbij de pensioendatum komen;
- worden risico's waar geen additioneel rendement tegenover staat, zoveel mogelijk beperkt;
- vereist het pensioenfonds een hoger rendement indien het haar geld langer belegt.

3. Diversificatie is essentieel voor risicomanagement en portefeuilleoptimalisatie

Diversificatie zorgt voor spreiding van het risico. Daarom:

- wordt het vermogen geïnvesteerd in meerdere beleggingscategorieën;
- is er uitgebreid onderzoek naar de toegevoegde waarde, alvorens een investering wordt gedaan;
- wordt gestreefd naar een strategisch gewicht van een beleggingscategorie van minimaal 2,5% van het totale vermogen;

- dient het bestuur in dit verband een afweging te maken met complexiteit en kosten ten aanzien van een beleggingscategorie of specifieke beheerder.

4. Consistent outperformance genereren is moeilijk en moet worden afgewogen tegen extra kosten en risico's. StiPP hanteert daarom het adagium 'passief tenzij'

In liquide markten blijkt 75% van de beheerders een lager rendement te behalen dan de index. Redenen hiervoor zijn onder andere: hogere transactiekosten en beheervergoeding. Daarnaast is het onmogelijk de markt perfect te voorspellen. Tot slot zijn sommige markten zeer efficiënt waardoor informatie snel in de koers is verwerkt. Daarom:

- is een deel van het vermogen passief belegd. Actief beleid wordt toegepast bij voldoende sterke argumenten;
- worden efficiënte markten in de basis passief benaderd, terwijl op inefficiënte markten een actief beleid mogelijk is;
- zou om diversificatieredenen een multi-management strategie aantrekkelijk kunnen zijn in geval van actief beleid.

5. Voor illiquide beleggingen wordt een extra vergoeding vereist

Illiquide beleggingen zoals private equity, direct vastgoed en infrastructuur, kennen een extra verwacht rendement ten opzichte van de beursgenoteerde aandelen en vastgoedfondsen. Als lange termijn belegger kan een pensioenfonds hier van profiteren. Echter, er bestaat ook een grens aan het percentage dat in illiquide categorieën kan worden belegd. Bij veranderende omstandigheden, moet de portefeuille aangepast kunnen worden aan de behoefte van dat moment. Daarom:

- hanteert het bestuur een maximum percentage van het vermogen voor illiquide beleggingen, waarbij rekening wordt gehouden met de liquiditeitsbehoefte van het fonds;
- wordt er voor elke illiquide beleggingscategorie beoordeeld of er een extra vergoeding mag worden verwacht.

6. Kostenbeheersing is belangrijk

De beschikbare premie is als relatief laag te bestempelen. Hierdoor is het belang van een stringente kostenbeheersing hoog. Verwachte opbrengsten zijn onzeker, maar kosten daarentegen niet. Investeren kost geld, waarbij passieve beleggingen relatief een lagere fee vragen dan actieve beheerstijlen. Daarnaast is het beheer van alternatives vaak duurder dan van liquide beleggingscategorieën. Daarom:

- weegt het bestuur de kosten zorgvuldig mee om te bepalen of een investering na kosten een voldoende hoog verwacht rendement genereert;
- zal het fonds enkel in actieve strategieën investeren wanneer redelijkerwijs verwacht mag worden dat deze strategie de extra kosten ruimschoots compenseert.

7. StiPP belegt alleen in categorieën en strategieën die het bestuur begrijpt

Alle investeringen in vermogenscategorieën hebben een duidelijk doel. Dat kan zijn het behalen van rendement, het afdekken van risico's of het spreiden van risico's. De doelstelling is om een maximaal rendement te realiseren binnen een vastgesteld risicokader. Daarvoor is het van belang niet geconfronteerd te worden met risico's die bij aanvang niet onderkend zijn.

Een belegging moet transparant zijn om de mogelijke risico's van de investering in te kunnen schatten, anders heeft de samenstelling van de portefeuille mogelijk een ander rendement/risico profiel dan gedacht. Daarom:

- beoordeelt StiPP iedere belegging in de context van de andere investeringen;
- doet StiPP uitgebreid onderzoek naar nieuwe investeringen;

- investeert het pensioenfonds enkel in fondsen waarvan onderliggende portefeuilles transparant worden beheerd en de impact van onderliggende instrumenten duidelijk zijn voor het bestuur;
- maakt het pensioenfonds gebruik van externe professionals als ondersteuning;
- wil het pensioenfonds kunnen uitleggen aan de achterban waarom in een bepaalde beleggingscategorie wordt belegd.

8. Een sterke organisatie draagt bij aan het rendement

Een sterke organisatie heeft een duidelijke governance en structuur van de diverse afdelingen. Wanneer verantwoordelijkheden eenduidig zijn verankerd in de diverse teams, zal dit het risicobeheer en aansturing van de portefeuilles ten goede komen. Daarom:

- laat StiPP haar vermogen beheren door vermogensbeheerders met een transparante organisatiestructuur;
- heeft de vermogensbeheerder van StiPP een helder mandaat;
- ontvangt het bestuur een duidelijke rapportage met een verantwoording van het beleid;
- kan het bestuur taken uitbesteden aan gespecialiseerde partijen, waarbij het bestuur de integrale verantwoordelijkheid behoudt.

9. Het renterisico is geen structureel beloond risico

De (lange) rente is voor de deelnemers belangrijk omdat de lange rente op de pensioendatum bepaalt hoeveel pensioen er kan worden ingekocht. Tijdens de uitkeringsfase bepaalt de lange rente de waarde van de pensioenen. StiPP gelooft niet dat de rente structureel zal stijgen of dalen. Het kan wel zo zijn dat door onevenwichtigheden in de markt de rente tijdelijk onrealistisch laag of onrealistisch hoog kan zijn. Daarom:

- neemt het pensioenfonds geen renterisico in de uitkeringenfase;
- wordt het renterisico geleidelijk aan afgebouwd vanaf 10 jaar voor de pensioendatum;
- kan voor het beleggingsbeleid van jongere deelnemers rekening worden gehouden met een rentevisie indien de rentemarkt als onevenwichtig wordt beschouwd.

10. Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) vormt een integraal element van het beleggingsbeleid

StiPP gelooft dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven (E=environmental, S=social en G=governance) op de lange termijn betere resultaten behalen dan bedrijven die dat niet doen. De verantwoordelijkheid van het fonds gaat verder dan een goede risico-rendementsafweging. Het fonds is zich bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen. Daarom:

- is bij beleggingsbeslissingen de MVB-impact onderdeel van de besluitvorming;
- voert StiPP een uitsluitingenbeleid en een engagement beleid waarover verantwoording wordt gegeven en waar het fonds op aanspreekbaar is;
- worden beleggingen (door een externe partij) gescreend op internationale normen en waarden;
- heeft het fonds ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB beleid kan hebben op de omvang van het beleggingsuniversum en het kostenniveau.